

ДЕПОЗИТТЕР (2012-жыл, январь-март айлары)

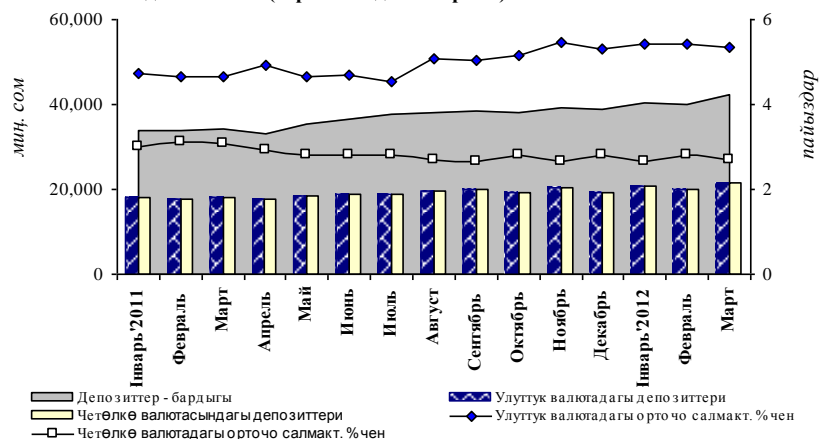
Жалпысынан, 2012-жылдын биринчи чейреги өлкөнүн банк тутумунда депозиттик базанын өсүү тенденциясынын уланышы менен мүнөздөлгөн. Пайыздык чендердин жалпы деңгээли улуттук валютада жана чет өлкө валютасында да олуттуу өзгөргөн эмес. Кредит портфелинин валюта түзүүчүсүнүн өсүш арымы басымдуу болгонунан улам кредит портфели жогорулаган. Мында, ишканалардын эсептешүү эсептериндеги акча каражаттарынын калдыктарын жогорулатуу, ошондой эле калктын мөөнөттүү аманаттарынын көбөйүшү депозиттик базанын өсүшүнө негизги салым кошкон.

Кароого алынып жаткан мезгилдин акырына карата коммерциялык банктардын депозиттик базасынын көлөмү жыл башынан бери 9,2 пайызга жогорулап, 42,2 млрд. сомду түзгөн. Мында, жогорулоо депозиттик базаны түзүүчү валютанын 11,1 пайыз өсүшү менен да, сом түрүндөгү аманаттардын 7,3 пайыз өсүшүнүн эсебинен да камсыздалган (АКШ долларын бекемдөөнү эсепке алуусуз депозиттик база 8,8 пайызга өскөн). Валюта депозиттеринин көлөмүнүн өсүш арымы жогору болгондуктан, депозиттик базаны долларлаштыруу деңгээли март айынын акырына карата 0,9 пайыздык пунктка, 51,2 пайызга чейин өскөн.

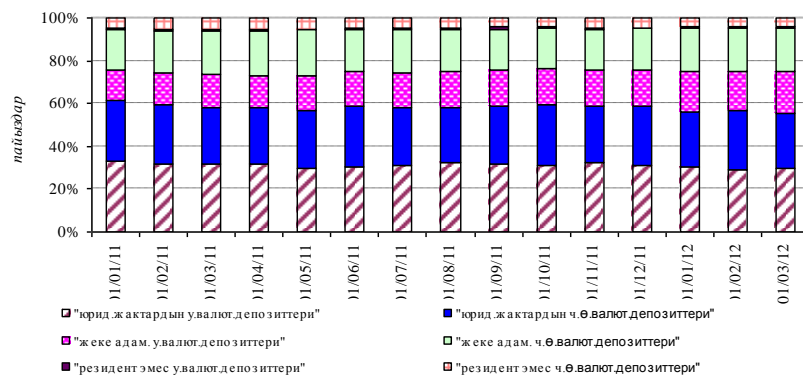
Калктын аманаттарынын оң натыйжада өсүү тенденциясына карабастан, алардын депозиттик база түзүмүндөгү үлүшү 39,3 пайыздан 38,7 пайызга чейин төмөндөгөн.

2012-жылдын биринчи чейрегинде депозиттик базанын убактылуу түзүмүндө тартуучу ресурстардын мөөнөттүүлүгү бир азайгандыгы байкалган. Эсептешүү эсептериндеги каражаттардын үлүшү 40,0 пайыздан 40,5 пайызга чейин өскөн, ал эми мөөнөттүү аманаттардын үлүшү 35,6 пайыздан 35,3 пайызга чейин азайган. Мында банктардын кардарларынын талап боюнча төлөнүүчү депозиттериндеги калдыктардын көлөмү жогорулаган (8,1 пайыз), ошол эле учурда алардын үлүшү чейрек ичинде 24,4 пайыздан 24,2 пайызга чейин төмөндөгөн. Кыска мөөнөттүү аманаттардын салыштырма салмагы 0,3 пайыздык пунктка, 25,0 пайызга жогорулаган учурда, мөөнөттүү аманаттардын түзүмү депозиттик базанын жалпы көлөмүндө узак мөөнөттүү аманаттардын үлүшүн (бир жылдан жогору) төмөндөтүүгө карай 0,6 пайыздык пунктка, 10,3 пайызга чейин өзгөргөн (же мөөнөттүү

1-график. Иштеп жаткан коммерциялык банктардын депозиттеринин динамикасы (бир мезгилдин акырына)

2-график. Аманатчылар боюнча депозиттер түзүмү

депозиттердин көлөмүндө 29,2 пайыз). Жыйынтыгында, мөөнөттүү депозиттердин дүрөциясы жыл башынан бери 15,3тен 14,9 айга чейин, жалпы депозиттик базанын дүрөциясы – 5,5тен 5,3 айга чейин азайган.

Рыноктун концентрациялануу индекси 0,11 өлчөмүндө түптөлгөн, бул концентрациялануунун орточо деңгээлине туура келет жана рынокто үлүштөрү бирдей тогуз катышуучу бар экенине барабар.

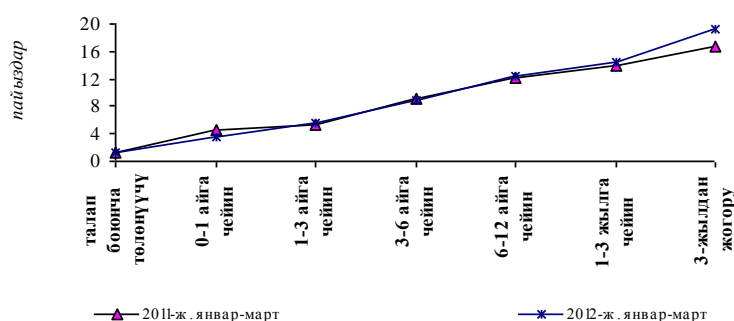
Кароого алынып жаткан мезгил ичинде коммерциялык банктарга депозиттердин агылып кирүүсү жогорулаганы белгиленген. 2012-жылдын биринчи чейрегинде жаңыдан кабыл алынган депозиттердин көлөмү¹ 2011-жылдын ушундай эле көрсөткүчүнө салыштырмалуу 28,0 пайызга өсүп, 49,9 млрд. сомду түзгөн.

Улуттук валютада жаңыдан кабыл алынган аманаттардын көлөмү 24,8 млрд. сомду (+35,3 пайызды), чет өлкө валютасында – 25,2 млрд. сом эквивалентинде (+21,5 пайызды) түзгөн.

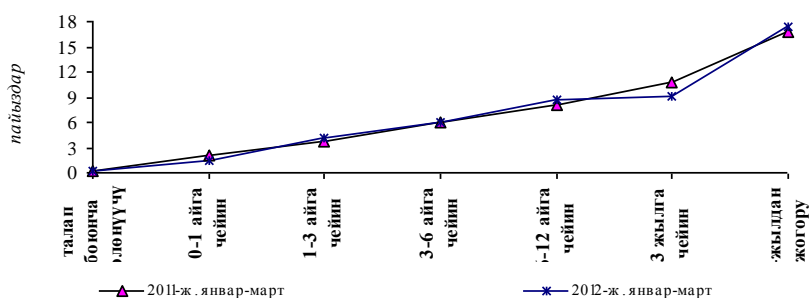
Түзүм боюнча жаңыдан кабыл алынган аманаттардын өсүшү, негизинен, мезгил ичинде көлөмү 29,0 пайыз жогорулаган талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин өсүшү менен камсыздалган. Мында, узак мөөнөттүү түзүүчүсү, анын ичинде төлөө мөөнөтү 1 жылдан 3 жылга чейин депозиттердин терс өсүш арымынын эсебинен мөөнөттүү аманаттардын үлүшү пропорционалдуу кыскарып, талап боюнча төлөнүүчү аманаттардын үлүшү 89,6 пайыздан 90,3 пайызга чейин өскөн. Жыйынтыгында, жаңыдан кабыл алынган аманаттардын дүрөциясынын орточо көрсөткүчү, 2011-жылдын ушундай эле көрсөткүчүнө салыштырмалуу 0,2 пайызга, 1,1 айга чейин, ал эми мөөнөттүү депозиттердин дүрөциясы 12,8 айдан, 11,6 айга чейин азайган.

Улуттук валютада жаңыдан кабыл алынган депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен, мөөнөттүү депозиттердин үлүшүн жогорулатуунун эсебинен жылдык мааниде 0,1 пайыздык пунктка өсүп, 2,1 пайызды түзгөн. Аталган депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен 10,6 пайызды (-0,3 пайыздык пункт) түзгөн, ал эми талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин чени 0,1 пайыздык пунктка, 1,3 пайызга чейин өскөн.

3-график. Мөөнөттүүлүк категориялары боюнча улуттук валютадагы депозиттердин пайыздык чендеринин орточо деңгээли

4-график. Мөөнөттүүлүк категориялары боюнча чет өлкө валютасындагы жаңы депозиттердин пайыздык чендеринин орточо деңгээли

¹ Жаңыдан кабыл алынган депозиттердин көлөмүндө банктардын кардарларынын эсептешүү эсептери эсепке алынбайт

Банктар боюнча улуттук валютада жаңыдан кабыл алынган мөөнөттүү депозиттер боюнча чендердин орточо деңгээли 22² коммерциялык банктардын ичинен 10 банкта жогорулаган, ал эми калган банктарда чендер төмөндөгөн. Улуттук валютада мөөнөттүү депозиттер боюнча айкын чендердин орточо мааниси 2012-жылдын биринчи чейрегинде өткөн жылдын ушундай эле мезгилиндеги 4,2 пайызына каршы 9,6 пайызды түзгөн.

Чет өлкө валютасында жаңыдан кабыл алынган депозиттер боюнча чен, негизинен талап боюнча төлөнүүчү депозиттердин үлүшүн жогорулатуу жана депозиттердин бардык түрү боюнча чендерди төмөндөтүү себебинен улам, 0,3 пайыздык пунктка, 0,8 пайызга чейин төмөндөгөн. Чет өлкө валютасында талап боюнча төлөнүүчү депозиттер боюнча орточо салмактанып алынган пайыздык чен 0,2ден 0,1 пайызга чейин төмөндөгөн, чет өлкө валютасында мөөнөттүү депозиттер боюнча чен - 0,4 пайыздык пунктка төмөндөп, 6,8 пайызды түзгөн.

Банктар боюнча чет өлкө валютасында жаңыдан кабыл алынган мөөнөттүү депозиттер боюнча чендердин орточо деңгээли чет өлкө валютасында депозиттерди тартууга лицензиясы бар 22 банктын ичинен 11 банкта төмөндөгөн, ал эми калган банктарда – чендер жогорулаган.

² Кароого алынган мезгил аралыгында иштеп жаткан банктардын жалпы санынын ичинен 4 банк улуттук валютада, 5 банк чет өлкө валютасында депозиттерди тарткан эмес